

řetězového obchodu jen toho, kdo řetězový obchod provozuje, t. j. předměty potřeby kupuje a prodává opět, vícekrát, tedy jen osoby, které provozují takové zakázané obchody živnostensky. Avšak — nehledě k tomu, že předpoklad jediného prodeje přičítá se zjištěním rozsudku, který slovy »také delší dobu před tím« ve výroku, a »nakupovala a prodávala« v důvodech zjišťuje, že prodeje a koupě byly stěžovatelkou opakovány —, nepožaduje zákon v § 11 čís. 4 lich. zákona cpětování nebo provozování obchodu po živnostensku, ježto již ojedinelým splněním skutkové podstaty může nastati zdražování předmětu potřeby, jemuž zákon chce zabrániti a ježto zákon užívá pokračovacího (iterativního) tvaru slovesa i na jiných místech (§ 7 »využívá«, žádá, dává«, § 9 »přeplácí«, § 10 »smlouvá«), kde dle povahy normovaného tam trestného činu opětovnost a živnostenský způsob jednání nesporně nepřichází v úvahu.

Čís. 624.

Podvod spáchaný tím, že bylo dosaženo přijetí do československé armády v určité hodnosti lstivým předstíráním hodnosti v bývalé rakouské.

(Rozh. ze dne 3. prosince 1921, Kr II 149/21.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku zemského trestního soudu v Brně ze dne 24. ledna 1921, jímž byl stěžovatel uznán vinným zločinem podvodu dle §§ 197, 200 tr. zák.

Důvody:

Zmateční stížnost obžalovaného opírá se číselně toliko o § 281 čís. 9 a) tr. ř., co do věci provádí však též zmateční důvod § 281 čís. 10 tr. ř., dovozujíc eventuelně, že jde toliko o přestupek, nikoli o zločin podvodu. Jest však bezdůvodna. Vůči přesnému předpisu § 197 tr. zák. nemůže býti pochybnosti a neprávem hledí stížnost bráti v odpor stanovisko rozsudku, že podvod ve smyslu platného trestního zákona není omezen na pouhé zúmyslné poškození majetkové, nýbrž pojímá i činy, čelící ku poškození státu neb kohokoli na právech imaterielních. Ve zjištěném úmyslu stěžovatelově, lstivým předstíráním, že před převratem v bývalé rakouské armádě měl hodnost ohňostrůjce, vymoci si převzetí do čsl. armády v téže hodnosti spatřovati jest poškození státu v jeho právu, udílení hodnosti v armádě jen osobám dle platných předpisů kvalifikovaným, což nazývá výrok rozsudečný právem »na udržení pořádku ve věcech vojenských«. S tohoto hlediska nelze rozsudek, pokud shledává v stěžovatelově jednání podvod ve smyslu § 197 tr. zák., vůbec shledati právně pochybeným. Avšak i odsouzení pro zločin podvodu vzhledem ke škodě, převyšující 200 K, jest odůvodněno. Vždyť nalézací soud zjistil, že stěžovatel po dobu svého neoprávněného konání služby jako ohňostrůjce bral též plat tohoto na místě platu prostého dělostřelce, ačkoliv jak při první výplatě, tak i při pozdějších výplatách byl si toho vědom, že svým jednáním poškozuje stát na hmotném majetku, z čehož zřejmě vychází na jevo, že jeho úmysl

směřoval též k neoprávněnému brání platu, při čemž škoda, jak rovněž prvním soudem bezvadně bylo zjištěno, převyšuje 200 K. Tím není snad vysloven, jak zmateční stížnost má mylně za to, pouhý nepřímý zlý úmysl, nýbrž přímý zlý úmysl, jelikož nejde jen o účinek, který ze skutku o b y č e j n ě pochází nebo snadno povstati může, nýbrž o zlo, které ze skutku jak pachateli bylo povědomo, nevyhnutelně povstati musí. Zjištěním svým vylučuje rozsudek toliko, že by poškození vojenského eráru bývalo konečným cílem, jedinou pohnutkou jednání obžalovaného, čeho však ze stanoviska § 1 tr. zák. není potřeba. Budiž proto, pokud se týče výše škody hmotné, 200 K převyšující, poukázáno na to, že již ze znění § 203 tr. zák. vyplývá, že ohledně tohoto momentu, kvalifikujícího skutek na zločin, stačí s hlediska přičitatelnosti již pouhý dolus eventualis. Neprávem poukazuje však stížnost i na okolnost, že majetkové poškození státu vyloučeno jest skutečností, že stěžovatel konal státu službu jako ohněstrůjce. Neboť hmotněprávní nároky veřejného úředníka proti státu nejsou pouhou odplatou za konanou práci ve smyslu soukromoprávním, nýbrž výronem jeho veřejnoprávního poměru vůči státu, nezávislým přímo na skutečně konané práci, nýbrž na postavení ve státní službě, založeném aktem jmenovacím. Proto nemůže pro posouzení výše hmotněprávního poškození státu přijíti v úvahu kvalifikace práce, stěžovatelem skutečně konané, nýbrž toliko akt jmenovací, stěžovatelem podvodně vylákaný.

Čís. 625.

Shluknutím (§ 283 tr. zák.) stává se i nahodilý sběh většího počtu lidí, k němuž došlo původně z příčiny nezávadné, jakmile nebylo vyhověno úřední výzvě k rozchodu.

(Rozh. ze dne 3. prosince 1921, Kr II 288/21.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaných do rozsudku krajského soudu v Jihlavě ze dne 22. března 1921 a to, pokud jim byli uznáni vinnými přečinem dle § 283 tr. zák. z těchto

d ů v o d ů:

Pokud jde o přečin dle § 283 tr. zák., jímž byli obžalovaní uznáni vinnými, není stížnost téměř vůbec provedena ve smyslu zákona. Neboť její tvrzení, že vyzvání četnictva k rozchodu lidu vztahovalo se pouze na výrostky, shromážděné na nádvoří zámku, nikoliv však na důvěrníky dělnictva, kterými byli obžalovaní, dále, že obžalovaní, jsouce četnictvem obklopeni, nemohli odejít, nekryje se se zjištěními rozsudku a nelze v něm spatřovati věcného dolíčení žádného z důvodů zmatečnosti, nýbrž jen nepřípustné brojení proti přesvědčení soudu zatouženému na volném hodnocení průvodů (§§ 258, 288 č. 3 tr. ř.). Totéž platí o údajích stížnosti, že obžalovaní uklidňovali a varovali dělnictvo, nehledíc k tomu, že by to bylo bez právního významu, jakmile o nich je zjištěno, že nevyhověli výzvě četnictva k rozchodu i jim platící a že dále zůstali na místě státi. I kdyby bylo správně, že obžalovaní nahodile se namanuli k dotyčnému výjevu, ač ani toho rozsudek nezjišťuje, bylo by to pro právní posouzení nezá-